

Sygn. akt **V Ca 1163/18**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Aleksandra Łączyńska-Mendakiewicz (spr.)
Sędziowie:	SO Magdalena Majewska SR del. Magdalena Hemerling
Protokolant:	st. sekr. sąd. Małgorzata Żurad-Roś

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa I. Z. i A. Z.

przeciwko (...) Bankowi Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie

z dnia 11 grudnia 2017 r., sygn. akt I C 4260/16

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Banku Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz I. Z. i A. Z. solidarnie kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 1163/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 października 2016 r. powodowie I. Z. i A. Z. wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) Bank S.A. w W. kwoty 7429,55 zł wraz z odsetkami ustawowymi licznymi od ww. kwoty od dnia 5 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, tytułem nienależnie wyegzekwowanego od nich roszczenia.

W odpowiedzi na pozew (...) Bank S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych jako bezzasadnego.

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Woli w Warszawie zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 7429,55 zł (siedem tysięcy czterysta dwadzieścia

dziwięć złotych 55/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 października 2016r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu.

Powyższy wyrok zapadł na tle następujących ustaleń oraz rozważań Sądu Rejonowego:

W dniu 1 grudnia 2006 r. I. Z. i A. Z. zawarli z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu hipotecznego o nr (...). Wobec braku spłaty zobowiązania przez powodów (...) Bank S.A. w W. wypowiedział umowę oraz wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) dnia 11 czerwca 2013 r. opatrzony następnie klauzulą wykonalności na rzecz (...) Bank S.A. w W. przez Sąd Rejonowy w Chorzowie, postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2013 r. w sprawie I Co 2076/13.

Na wniosek pozwanego z dnia 19 czerwca 2015 roku wobec powodów zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Chorzowie J. P. w sprawie (...) w oparciu o wyżej wskazany tytuł wykonawczy.

W dniu 30 grudnia 2015 r. pomiędzy (...) Bank S.A. w W. a (...) Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym w W. (dalej: (...)) została zawarta umowa przelewu wierzytelności. W dokumencie stanowiącym załącznik do umowy wskazano, że umową przelewu jest objęta m.in. wierzytelność przysługująca Bankowi względem I. i A. Z. z tytułu zadłużenia wynikającego z umowy kredytu hipotecznego o nr (...). O dokonanej cesji powodowie zostali powiadomieni w treści pisma z dnia 10 lutego 2016 r. Oficjalne pisma zawierające zawiadomienie o cesji wierzytelności, skierowano do powodów w dniu 10 marca 2016 r.

Pozwem z dnia 18 maja 2016 r. I. Z. i A. Z. wnieśli do Sądu Rejonowego w Chorzowie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, w postaci (...) nr (...) z dnia 11 czerwca 2013 r. wystawionego przez (...) Bank S.A. w W., opatrzonego klauzulą wykonalności na rzecz (...) Bank S.A. w W. przez Sąd Rejonowy w Chorzowie, postanowieniem z dnia 24 sierpnia 2013 r. w sprawie I Co 2076/13, w części ponad kwotę 93301,42 zł tj. w zakresie kwoty 15929,64 zł. W odpowiedzi na pozew pozwany Bank uznał powództwo. Wyrokiem z dnia 28 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy w Chorzowie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Postępowanie w sprawie (...) zostało umorzone na wniosek (...) Bank S.A. w dniu 29 lipca 2016 r. W toku postępowania (...) w okresie od 1 stycznia 2016 r. do chwili umorzenia postępowania, wyegzekwowano i przekazano na rzecz (...) Bank S.A. w W. kwotę 7429,55 zł.

Pismem z dnia 23 września 2016 r. doręczonym (...) Bank S.A. w dniu 29 września 2016 r. powodowie wezwali pozwany Bank do zwrotu wyegzekwowanych i przekazanych przez organ egzekucyjny na rzecz Banku środków w kwocie 7429,55 zł, w terminie 5 dni, pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. Pomimo wezwania, pozwany Bank nie zwrócił na rzecz powodów jakichkolwiek środków.

W ocenie Sąd Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Jak wskazał sąd I instancji zgodnie z treścią art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Nieodzowną przesłanką odpowiedzialności deliktowej jest szkoda będąca następstwem bezprawnego i zawinionego czynu. Jak wynika zaś z ugruntowanego w tym zakresie orzecznictwa, wyegzekwowanie przez wierzyciela świadczenia pieniężnego w drodze egzekucji uznanej za bezprawną może wywołać szkodę w majątku dłużnika nawet wtedy, gdy jest on - w świetle łączącego strony stosunku prawnego - materialnie do tego świadczenia zobowiązany. Tym bardziej zatem można upatrywać szkody w skutkach działania byłego wierzyciela, który nadal prowadzi egzekucję pomimo utraty legitymacji do dochodzenia roszczenia w związku z jego zbyciem na rzecz podmiotu trzeciego.

Niewątpliwie jedynym podmiotem uprawnionym do złożenia i popierania wniosku o wszczęcie egzekucji jest wierzyciel, który jest wskazywany w treści klauzuli wykonalności (§ 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności z dnia 6 sierpnia 2014 r. – Dz.U. z 2014 r. poz. 1092). Zmiana wierzyciela wymaga nadania nowej klauzuli wykonalności – na rzecz nowego wierzyciela. Jest to możliwe co do

zasady w trybie art. 788 § 1 k.p.c., przy czym (...) jako podmiot niebędący bankiem – nie mógłby uzyskać klauzuli wykonalności na swoją rzecz w oparciu o ten przepis w sytuacji, gdy chodzi o tytuł w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego. Aby dochodzić nabytego roszczenia musiałby on wystąpić na drogę sądową z osobnym powództwem.

W świetle powyższego Sąd I Instancji stwierdził, że (...) Bank S.A. kontynuując egzekucję po dniu 30 grudnia 2015 roku (tj. po zawarciu umowy cesji wierzytelności), działał z naruszeniem ww. przepisów.

Sąd Rejonowy wskazał również, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie znajduje zastosowania art. 512 k.c., albowiem nie doszło do dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika na rzecz zbywcy, lecz do przymusowej egzekucji. Nie sposób zatem uznać, że wyegzekwowanie przez Bank kwoty 7429,55 zł w okresie gdy nie był już uprawniony do prowadzenia egzekucji, mogłoby odnieść skutek w odniesieniu do nabywcy. Nie istniała również żadna podstawa prawna umożliwiająca Bankowi przekazanie ww. wyegzekwowanej kwoty nowemu wierzycielowi bez wiedzy i zgody dłużnika.

W ocenie sądu I instancji pozwany nie mógł się skutecznie bronić w niniejszym postępowaniu tym, że „w istocie doszło do zaspokojenia długu względem nabywcy wierzytelności a zatem powód nie poniósł szkody”, bowiem na skutek działania pozwanego powodowie nie mogli się bronić przed roszczeniem (...), gdyby nowy wierzyciel w normalnym trybie wystąpił wobec niego na drogę sądową. Nie budziło wątpliwości Sądu Rejonowego, że istniał adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wyżej opisanym postępowaniem Banku a szkodą powodów w postaci przymusowego wyegzekwowania kwoty 7429,55 zł na rzecz wierzyciela, który nie był już materialnie uprawniony do prowadzenia egzekucji i miał tego świadomość. Niezasadna była w tej mierze zatem także argumentacja pozwanego dotycząca pokwitowania zapłaty z powołaniem się na art. 815 § 2 k.c. i art. 462 k.c.

Sąd uznał również, że zachowanie pozwanego należy uznać za zawinione. Pozwany Bank – będący profesjonalnym przedsiębiorcą trudniącym się udzielaniem kredytów, posiadający profesjonalną obsługę prawną winien dopełnić wszelkich niezbędnych formalności wynikających z przepisów prawa w związku z egzekwowaniem należności, w tym w szczególności – powinien niezwłocznie po zbyciu wierzytelności poinformować o tym zarówno dłużnika jak i organ egzekucyjny, wnosząc o umorzenie postępowania. Wniosek o umorzenie postępowania został złożony dopiero w dniu 14 lipca 2017 r., a zatem ponad pół roku po dacie cesji wierzytelności przysługującej uprzednio Bankowi. Nie sposób na tej podstawie uznać, że pozwany dochował należytej staranności w celu zapobieżenia powstania szkody po stronie dłużników. W stosunku do Banku jako instytucji zaufania publicznego i profesjonalnego przedsiębiorcy winien być zresztą stosowany podwyższony miernik staranności, a to zgodnie z treścią art. 355 § 2 k.c.

Reasumując Sąd I instancji doszedł do przekonania, że zawinionym zachowaniem Banku w stosunku do powodów było zarówno kontynuowanie egzekucji po dacie cesji wierzytelności objętej tytułem stanowiącym podstawę egzekucji jak i nieprzekazanie na ich rzecz dobrowolnie kwoty 7429,55 zł. W konsekwencji Sąd uwzględnił powództwo co do należności głównej w kwocie 7429,55 zł i odsetek ustawowych za opóźnienie od tej kwoty liczonych na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 455 k.c. od dnia 5 października 2016 roku do dnia zapłaty. Jako początek opóźnienia Sąd przyjął datę 5 października 2016 roku, tj. datę po upływie 5 dni od dnia doręczenia pozwanemu przedsądowego wezwania do zapłaty, w którym wskazano termin 5 dni na zapłatę.

O kosztach postępowania Sąd orzekła stosownie do treści art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana zaskarżając go całości oraz zarzucając mu naruszenie:

1. prawa materialnego, to jest art. 415 k.c. poprzez wadliwe jego zastosowanie w realiach sprawy, to jest w sytuacji, w której po stronie powodów żadna szkoda nie powstała;
2. naruszenie przepisów o postępowaniu, to jest art. 815 par. 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach sprawy, a w rezultacie błędną ocenę istnienia rzekomej szkody po stronie powodów, podczas, gdy wydane przez komornika pokwitowanie będzie zwalniało ich z długu także wtedy, gdy po cesji wierzytelności objętej tytułem

wykonawczym, otrzyma je podmiot niebędący już wierzycielem i to bez względu, czy świadczenie to zostanie w egzekucji spełnione dobrowolnie, czy też przymusowo.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego Banku kosztów procesu za obie instancje wg norm przepisanych względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powodowi wnieśli o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego, uznając je za własne. Podziela również dokonaną przez ten sąd ich ocenę prawną.

Apelacja sprowadza się do kwestionowania jednej z przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanego a mianowicie szkody. W ocenie skarżącego powodowie w świetle brzmienia art. 815 par. 2 k.p.c. szkody takiej nie ponieśli.

Stosownie do treści art. 815 k.c. jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, wszelkich wpłat komornikowi można dokonać gotówką lub poleceniem przelewu na rachunek komornika, a za zgodą komornika także w inny sposób (§ 1). Pokwitowanie komornika ma taki sam skutek jak pokwitowanie wierzyciela sporządzone w formie dokumentu urzędowego (§ 2).

Nie ulega żadnym wątpliwości, że powyższy artykuł reguluje możliwość dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, bowiem samo wszczęcie egzekucji nie pozbawia dłużnika takiej możliwości. Jeśli dłużnik spełni świadczenie do rąk komornika, może zażądać od komornika pokwitowania, o którym mowa w komentowanym przepisie. Spełnienie świadczenia w toku egzekucji do rąk komornika ma te same skutki, co spełnienie świadczenia do rąk wierzyciela (art. 462 k.c.).

Przenosząc teraz powyższe unormowanie do stanu faktycznego ustalonego w niniejszej sprawie należy wskazać, że nie ma ono zastosowania. Po pierwsze dlatego, że powodowie (dłużnicy) w toku prowadzonej przeciwko nim egzekucji nie spełnili przedmiotowego świadczenia dobrowolnie, po drugie zostało ono wyegzekwowane przymusowo na podstawie tytułu wykonawczego przysługującego jedynie wierzycielowi będącemu bankiem. Nie ulega zaś wątpliwości, że pozwany zbył swoją wierzytelność funduszowi inwestycyjnemu, który takiego przymiotu nie posiada, zatem nie mógłby prowadzić postępowania egzekucyjnego na podstawie dotychczasowego tytułu wykonawczego tj. bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzule wykonalności. Zatem w dacie wyegzekwowania świadczenia objętego pozwem, pozwany nie mógł już prowadzić egzekucji gdyż nie był już wierzycielem, zaś podmiot który nabył wierzytelność przysługującą pozwanemu nie mógł prowadzić egzekucji na podstawie tego samego tytułu. Aby uzyskać przymusowe zaspokojenie, musiałby uzyskać tytuł na swoją rzecz tj. uzyskać wyrok zasądający od powodów na jego rzecz tę konkretną kwotę. Tytułu takiego nie uzyskał do chwili obecnej. Zatem sporna kwota została wyegzekwowana została od powodów na rzecz pozwanego jedynie ze względu na jego zawinione działanie tj. bezprawne prowadzenie egzekucji. W dacie wyegzekwowania tego świadczenia pozwany nie był już wierzycielem powodów, a wierzyciel nie dysponował tytułem uprawniającym go do prowadzenia egzekucji przeciwko dłużnikom.

W tym miejscu należy odwołać się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, jak chociażby poglądu wyrażonego w uzasadnieniu wyroku 14 stycznia 2005 r., sygn. akt: III CK 193/04, w którym Sąd Najwyższy stwierdził że: **„Przekazanie wierzycielowi przez komornika kwot ściągniętych od dłużnika w wyniku egzekucji uznanej za bezprawną nie może spowodować zmniejszenia lub wygaśnięcia zadłużenia dłużnika. Skutek taki może mieć tylko egzekucja, której prawna skuteczność nie została podważona** (por. np. art. 852 k.p.c.). Dlatego nie sposób się zgodzić z wskazanymi przez Sąd Apelacyjny przyczynami niemożności zastosowania w sprawie art. 415 k.c. (...) W sprawie, jak trafnie podniósł skarżący, nie wyłoniła się kwestia

częściowego zmniejszenia zadłużenia powoda, lecz problem tzw. przyczynowości hipotetycznej (określanej także mianem przyczynowości wyprzedzającej). Problem ten sprowadza się do pytania, czy pozwana o naprawienie szkody spowodowanej w określony sposób może skutecznie powołać się na to, że wskazany w pozwie uszczerbek powstałaby niewątpliwie również wtedy, gdyby obciążające pozwanego zdarzenie nie nastąpiło, na skutek innego późniejszego zdarzenia”. Przy czym należy podkreślić, że w powyższej sprawie bank powoływał się na skuteczne tytuły bankowe wystawione przeciwko tym samym dłużnikom z tytułu innych umów łączących ich z bankiem, a zatem w diametralnie odmiennej sytuacji niż ma miejsce w rozpoznawanej sprawie (por. także orzeczenia SN: z dnia 10 lutego 2010 r., sygn. akt V CSK 272/60, z dnia 14 stycznia 2005 r. III CK 193/04, OSP 2006/7-8/89, z dnia 11 stycznia 2006 r. III CK 325/05, niepubl. z dnia 9 marca 2007 r. V CSK 452/06, niepubl.).

Należy także wskazać, że nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie, cytowany przez apelującego pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w Wyroku tego Sądu z dnia 6 lipca 1999 r., sygn. akt II CKN 394/98, gdyż nie dotyczy on takiej sytuacji jaka zaistniała w niniejszej sprawie a ponadto odnosi się do zajęcia rachunku bankowego, który to rodzaj egzekucji nie miał miejsca niniejszej sprawie. Komornik bowiem w toku postępowania(...) egzekwował od powódki roszczenie na podstawie zajęcia wynagrodzenia za pracę.

Mając powyższe na uwadze nie doszło do naruszenia wskazanego w apelacji przepisu prawa procesowego, zatem nie było żadnej podstawy do zmiany materialnoprawnej zasądzonego roszczenia, niewątpliwie bowiem powodowie wykazali wszystkie przesłanki odpowiedzialności deliktowej pozwanego banku w tym również szkodę.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r.